

1

„*I was made for loving you baby...*“* – dainavo grupė „Kiss“. Tuoj koks nors prietranka patriotas paskambins ir plūsis: kiek galima leisti to užsienietiško šlamšto? Negi jau neliko lietuviškų dainų? Juk tai valstybinis radijas. Ir Milda nuolankiai padėkos jam ar jai už skambutį, pažadės atsižvelgti į pastabą.

Dirsteli į laikrodį. Be kelių minučių antra. Anapus stiklo prie garso pulto šiąnakt budintis Vacīūnia kilsteli ranką. Mielas mielas Vacīūnia. Šiaip tai Vaclovas, tačiau niekas jo taip nevadina. Bent jau Milda neprisimena. Jiedu jau šimtą metų kartu. Ilgainiui Vacīūnia Mildai tapo lyg koku talismanu. Tikėjo, jei šiąnakt prie pulto dirba Vacīūnia, viskas bus gerai. Dažniausiai jis ir dirbdavo. Kas gi dar norėtų šeštadienio naktį tūnoti įrašų studijoje? O Vacīūnia vienišius, namuose jo niekas nelaukia, ir tie namai čia pat. Gali ir su šlepetėmis atbėgti. Supranta vienas kitą iš mirktelėjimų, iš jau ritualiniais tapusių gestų. Taip kilstelėta ranka reiškia, kad tuoj Vacīūnia į eterį paleis žinių įrašą, tada dainą – penkios minutės atokvėpio. Galės gurkstelėti dar šiltos kavos iš termosos. Kiek tos kavos per naktį ji išsiurbia? Ir taip kiekvieną šeštadienį. Jau dveji metai.

* Aš buvau sutvertas mylėti tave, mažyte (*angl.*).

„Naktinė pokalbių laida tiesioginiame eteryje?“ – prieš dvejus metus pečiais gūžčiojo kolegos. – „Manai, atsiras normalių pašnekovų? Skambins vien bepročiai.“ Tačiau Milda tikėjo, kad būtent naktį, kai kitos komercinės radijo stotys nutyla, ima skleisti kažkokia baugi vienuma. Plečiasi tarsi kraujo dėmė ant švarutėlio tvarsčio. Taip, šiais laikais yra šimtai būdų, kuo užsiimti kamuojamam nemigos. Gali lindėti internete, *čiatinti* su virtualiais pašnekovais, kiurksoti prie serialų... Bet gyvas žodis yra kas kita. Kažkas daugiau. Kažkas tikresnio. Kita vertus, suaugusiųjų temoms suaugusiųjų laikas. (Maja nusikvatotų. Vargu ar jos dukrai dar gerokai iki oficialios pilnametystės buvo likusi bent viena nežinoma iš tų, vadinamųjų suaugusiųjų, temų?) Naktis ir anonimiškumas – puikus derinys atviravimams. Kiek jų per tuos metus Milda girdėjo... „Žinau, kad jis vedęs, kad esu jam tik pietų pertraukų ir retų „komandiruočių“ moteris, tačiau laikiu tų akimirkų lyg išprotėjusi, nes tik šitaip, tik po tokių akimirkų galiu pakęsti savo pačios šeiminį gyvenimą.“ – „Ar žinote, ką reiškia slaugyti neįgalų artimąjį? Diena iš dienos? Mėnuo po mėnesio? Ir nereikia man moralizuoti, nereikia viso to šūdo apie pareigą. Meldžiuosi, kad visa tai pagaliau baigtųsi.“ – „Vakar dukra man tėškė – tu man šlykšti ir apgailėtina. Vemt norisi nuo tavo pamokslų ir nuo tavo tiesų.“ – „Žiūriu į savo vyrą, ir apima toks liūdesys – kažkokia klaiki nuobodybė seniai užgesusiomis akimis.“ Begalės vyrų ir moterų, nepažįstamų, savaip vienišų, ir marios, marios nuoskaudų bei nepatenkintų lūkesčių. Kodėl mes taip nemylime vieni kitų?

Regis, tokia buvo tos nakties tema, kai Milda pirmą kartą išgirdo jį. Balsą, prisistačiusį Povilu.

– Kalbate apie meilę kaip apie kažkokį nekintantį dydį. O ji, kaip ir bet kokia kita būseną, šiandien yra, o rytoj gali ir nebūti.

– Skamba gana ciniškai.

– Pats gyvenimas – ciniškas. Įsispraudžiame į susikurtų iliuzijų kokoną, o paskui rėkiame – tu manęs nemyli... Na, nemyliu, o kodėl privalau? Vien dėl to, kad vakar ar prieš metus, ar prieš dešimt mylėjau ir mudviem buvo gera?

– O kaip tuomet įsipareigojimai, atsakomybė už tuos, kuriuos pasirenkame?

– Tai jūs, Milda, apsispręskite, apie ką jūs čia – apie pareigą ar apie meilę?

Palubėje išiziebė raudona lemputė. Milda pasitaisė ausines, ištiesė nugarą ir žvaliu balsu pradėjo: „Labą naktį visiems jums, laidos „Nakties pašnekesiai“ klausytojams. Tęsiame laidą, ir toliau su jumis naktinėsiu aš, žurnalistė Milda Auglytė. Tiems, kurie ką tik prisijungėte prie mūsų, – šiąnakt kalbame apie tai, ar jaučiamės laimingi santuokoje. Jei ne, tai kodėl?“ Dar nespėjus pasakyti telefono numerio, kuriuo klausytojai raginami skambinti ir pasidalyti savo patirtimi, Vacūnia mosteli – turime pašnekovą. Milda įkvėpė: nagi...

– O jūs pati Milda, ar esate laiminga santuokoje? – klausė tas pats, Mildai jau pažįstamas balsas. Nuaidėjo eteryje ir, regis, visai čia pat, labai arti – jos ausinėse. Pernelyg arti. Laimė, Tadas jau seniai nesiklauso jos laidų. „Kaip sekėsi?“ – sumurmės rytoj. Neįpareigojantis atsakyti klausimas, į kurį atsakys tokiu pačiu neįpareigojančiu pasakoti *okei**. To pakaks, kad vyro ir žmonos pokalbis būtų laikomas įvykysiu. 27-eri santuokos metai išugdė savitą susikalbėjimo kodą. Kai kurie žodžiai iš kasdienio judviejų žodyno ilgainiui tiesiog išnyko. Lyg išaugtiniai rūbai išvirsdavo iš atminties spintų tik tada, kai visos jausmų lentynėlės jau neatlaikydavo bereikšmių žodelyčių svorio.

* Gerai (*angl.*).

*
*
*

Nepažįstamasis skambindavo mažne tuo pačiu metu. Jau kelis mėnesius, kiekvieną šeštadienį. Tarsi pratintų Milda jo laukti. Ir ji laukė. Po perkūnais, tai jau panėšėjo į priklausomybę. Jeigu kurią naktį jis nepaskambindavo, Milda pajusdavo apmaudą. O jo klausimai atrodė vis intymesni. Kaitino vaizduotę – kas jis? Koks jis? Jis žinojo, kam skambina. Jos nuotrauką galėjo nesunkiai susirasti internete. Kiekvienam norinčiam guglas akimirksniu išmesdavo glaustą ilgametės radijo žurnalistės biografiją. Galėjo sekti ją, pats išlikdamas neįžvelgiama šešėlyje. Nepažinus. Nepadoriai tiesmukas, tik ar atviras? Jo pasisakymai būdavo labiau įžūlūs, net piktoki nei atviri. Jie glumino, siutino. Galbūt labiausiai dėl to, kad ji, Milda, kaip kokia piemenė, nesumodavo, ką jam atsakyti. Kaip jam atsikirsti? Kaip ir tąsyk, kai naktiniame eteryje uždavė klausimą: „Ar įmanoma būti visiškai atviram su savo artimaisiais?“

– Ne tik neįmanoma, bet ir pražūtinga, – kaip visuomet, Povilas buvo kategoriškas.

– Kas gi lieka žmogui, jeigu jis su niekuo negali būti visiškai atviras?

– Akistata su savo paties demonais. Su ta juoduma, kuri tūno kiekviename iš mūsų. Manoma, kad bendrauti su kitais yra labai paprasta, tačiau ilgainiui supranti, kad būtent tai ir yra sunkiausia...

– Netikite, kad artimieji, pažinę jus, galėtų geriau jus suprasti?

– Geriau suprasti? Ar jūsų vyras geriau jus suprastų, jeigu pasakytumėte jam, kad seniai svajojate apie meilužį?

– Taip manote?

– Kodėl gi ne? Jūs daug metų gyvenate santuokoje, vis su tuo pačiu vyru, šeštadienio naktis leidžiate štai čia, studijoje. Kada apskritai jūs paskutinį kartą mylėjotės?

Akiplėša! Nenuneigsi, tokie pašnekovai yra džiugesys tiesioginių pokalbių laidų vedėjams. Jie provokavo atsiliepti, reaguoti ir kitus, jiems norėjai prieštarauti, su jais norėjai ginčytis. Visgi Mildą Povilo skambučiai trikdė. Jautė, kad tarp jų rezgasi keistas virtualus intymumas, kad klimpsta į kažką pavojingo. Tačiau negalėjo ir nenorėjo to nutraukti. „Nori, kad blokuočiau jo skambučius?“ – tąsyk paklausė Vacīūnia. „Ne, dar palaukim, juk tai tik radijas. Visada galime paleisti reklamą, dainą ar kitą pašnekovą.“

Štai ir dabar išgirdęs tą patį balsą ir pirmą jo klausimą, Vacīūnia pakėlė nuo pulsto akis ir nebyliai klausė – reklama? Milda papurtė galvą, kiek loštelėjo ir stebėtinai guviai išpyškino:

– Taip, aš laiminga santuokoje.

– Na, matote, kokio atvirumo jūs tikėtės iš kitų, jeigu pati negebate būti atvira? Jei pati linkusi meluoti, neigti, nei...

„*I can't get no satisfaction*“*, – išstūmė iš eterio Povilą Mikas Džageris. Vacīūūūnia! Vos nerėkė Milda. Ne jis sudarinėjo laidos grojaraštį, tačiau būtent dabar, šią akimirką, „The Rolling Stones“ lyderio prisipažinimas nuskambėjo kaip kandi ironija, kaip pasityčiojimas. Milda tūžo. Ant Povilo, neabejotinai peržengusio visas ribas ir perėjusio į jai nesuvokiamą asmeniškumą. Ant savęs, dėl neprofesionalumo, kad leido tam, nepažįstamajam, nežinia iš kur ir kodėl išlindusiam, išmušti ją iš vėžių. O labiausiai dėl to, kad jautė, jog jis arti tiesos.

* Negaliu pasiekti pasitenkinimo (*angl.*).